

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1156/2020
26.02.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од председника већа судије Браниславе Апостоловић и чланова већа судија Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, у парници тужиоца противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Михајловић адвокат из ..., против тужених противтужиље ББ, мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ГГ и тужене ГГ, сви из ..., чији је пуномоћник Сања Калчевић адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца и ревизији тужених које су изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 537/19 од 09.10.2019. године, у седници већа која је одржана 26.02.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 537/19 од 09.10.2019. године и пресуда Другог основног суда у Београду П2 854/18 од 06.06.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 854/18 од 06.06.2019. године, ставом првим изреке обавезан је тужени-противтужилац да на име свог доприноса за издржавање деце плаћа месечно износ од по 1.000 евра за ББ и 500 евра за мал. ВВ, укупно 1.500 евра за обоје деце, почев од дана 06.06.2019. године, као дана пресуђења па убудуће, док за то буду испуњени законски услови, сваког 01.-ог до 05.-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун тужене-противтужиље ББ и законске заступнице мал. ВВ, мајке ГГ, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је противтужбени захтев тужених-противтужила ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ГГ и ГГ у делу којим су тражили да се обавезе тужени-противтужилац да на име свог доприноса за издржавање деце плаћа месечно износ од по 2.500 евра за ББ и 1.500 евра за мал. ВВ почев од дана 26.05.2016. године, као дана подношења противтужбе, па до дана 06.06.2019. године као дана пресуђења, као и за износ преко досуђеног износа од 1.000 евра за ББ и 500 евра за мал. ВВ, укупно 1.500 евра за обоје деце, до тражених 2.500 евра за ББ и 1.500 евра за мал. ВВ, укупно 4.000 евра за обоје деце, почев од дана 06.06.2019. године као дана пресуђења па убудуће док за то буду постојали законски услови, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је предлог тужених-противтужила ББ, мал. ВВ, чији

је законски заступник мајка ГГ и ГГ за одређивање привремене мере којом су тражили да суд обавезе тужиоца-противтуженог АА да на име доприноса за издржавање деце плаћа износ од 2.400 евра за ББ и 1.400 евра за мал. ВВ, укупно 3.800 евра за обоје деце, почев од дана 06.06.2019. године, као дана доношења привремене мере, па убудуће док за то буду постојали законски услови, сваког 01.-ог до 05.-ог у месецу за текући месец уплатом на текући рачун тужене-противтужиље ББ и законске заступнице мал. ВВ, мајке ГГ, као неоснован. Ставом четвртим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 537/19 од 09.10.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П2 854/18 од 06.06.2019. године. Одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Ревизију су благовремено изјавиле и тужене-противтужиље због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и погрешне примене материјалног права. Дале су одговор на ревизију тужиоца-противтуженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 408. ЗПП, па је нашао да су ревизија тужица противтуженог и ревизија тужених противтужилаца основане.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА и тужена ГГ су били у браку од ...1997. године који је разведен током трајања овог поступка, правноснажном пресудом Другог основног суда у Београду П2 2288/15 од 18.12.2017. године. У току трајања брака рођено је двоје деце, ћерке ББ дана ...2000. године и малолетна ВВ дана ...2004. године. Породица је до 2008. године живела у ..., а потом од 2008. до 2011. године у ..., а од 2011. до 2016. године у ..., да би се након тога вратила у Србију. Малолетна деца парничних странака су поверена мајци туженој ГГ, уређен је начин одржавања личних односа са оцем, док је отац-тужилац противтужени АА делимично лишен родитељског права за одлучивање о питањима која битно утичу на живот мал. деце-права да одлучује о промени њиховог пребивалишта и давања сагласности за путовање.

Од доласка у Србију тужилац противтужени је незапослен, након извршене поделе новчаних средстава између њега и тужене ГГ, припао му је износ од 286.000 канадских долара, на текућем рачуну у ... банци са стањем на дан 24.04.2019. године има износ од 4.598,38 РСД и 220,71 евра, у ... банци са стањем на дан 17.05.2019. године на девизном рачуну за резистенте има износ 488,22 канадских долара, 220,82 УСА долара и 0,14 евра, на текућем рачуну за резистенте износ 14.187,27 РСД, на рачуну банке ... има износ од 6.101,00 динар. Нема обавезе издржавања других лица, осим у односу на ББ и мал. ВВ.

Тужена ГГ тренутно живи са децом у ..., од августа 2018. године, у току трајања брака супружници су стекли стан површине 55м² са надоградњом од 40м², на коме је тужена ГГ уписана као власник, она поседује и ½ иделаног дела стана по основу наслеђа, који се налази у ... улици бр. ..., на ..., 70м², од чијег издавања се издржава њена мајка. Издржава се од уштеђевине. Поделом средстава са заједничког рачуна са тужиоцем добила је износ 330.000 канадских долара, а са другог заједничког рачуна пребацила на свој износ 207.000 канадских долара. Нема обавезе издржавања других лица осим ББ и мал. ВВ.

Тужена противтужиља ББ за живот у ... има укупне потребе и то за период од августа 2018. године до јула 2019. године исказано у вредности канадског долара износе: за храну 3.600, за хигијену 2.400, за одећу 3.600, за обућу 1.800, за друштвене потребе 3.000, за социјалне потребе 6.000, за здравствене потребе-ортопедски улошци и ципеле, протезе 2.400, за превоз 1.500, за мобилне телефоне 1.731,08, школарина, за дом и обавезан план исхране од два obroка 24.991,32, за школске активности 531, за ваншколске износ активности 960, за екскурзију 500, за приватне часове 450, за књиге 1.085, за преводе, нострификације 250, за зимовање 3.000, за летовање 2.500, за путовање (излети) 2.263,37, за авио карте за долазак за кући за празнике 4.825, за опремање стана: постељина, покривачи, јастуци, посуђе 1.300, за правне трошкове 1.380, што конвертовано у валуту евро просечно месечно износи 4.331,51 евро, па је суд на основу овако утврђеног чињеничног стања потребе тужиље ББ проценио на износ од 3.000 евра месечно.

Укупне потребе тужене противтужиље мал. ВВ за период од августа 2018. године до јула 2019. године исказане у вредности канадског долара су следеће; храна 7.000, хигијена 2.350, одећа 2.330, обућа 1.200, друштвене потребе 1.150, социјалне потребе 1.750, здравствене потребе, улошци и ципеле, протезе 2.400, превоз 4.320, мобилни телефон 1.159,24, школарина 350, школске активности 415, ваншколске активности и опрема 2.800, књиге 1.160, приватни часови 450, преводи нострификације 175, зимовање 3.000, летовање 3.000, путовање, излети 1.130, авио карта ...-...-Београд 4.125, селидба 1.000, кирија 7.425, комуналије 2.398, опремање стана: намештај 2.500, опремање стана: постељина, прекривачи, јастуци, посуђе 1.900, правни трошкови 625, што конвертовано у евре износи 3.061,44 евра и код тако утврђених потреба нижестепени судови су закључили да месечне потребе мал. ВВ износе 1.800 евра месечно.

Полазећи од овако утврђене висине месечних потреба првостепени суд је применом одредби чланова 160. и 164. Породичног закона закључио да тужилац као отац може и мора да доприноси издржавању тужених противтужиља и то ББ износом од по 1.000 евра месечно, а мал. ВВ износом од по 500 евра месечно, почев од дана пресуђења па убудуће.

Прихватајући у свему разлоге које је дао првостепени суд, Апелациони суд у Београду је пресудом Гж2 537/19 од 09.10.2019. године одбио као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврдио првостепену одлуку.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијским наводима и тужиоца и тужених указује да је у поступку одлучивања о противтужбеном захтеву за издржавање деце учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку.

Породичним законом („Службени гласник РС“, 18/05...6/15) чланом 154. став 1. и чланом 155. став 2. прописано је да малолетно, односно пунолетно дете које се редовно школује, има право на издржавање од родитеља. Чланом 160. ставом 1. прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималом износу издржавања. Ставом 3. прописано је да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Одредбом члана 162. став 3. Породичног закона ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања.

Према одредби члана 27. Конвенције о правима детета, свако дете има право на животни стандард примерен физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју детета, с тим што родитељи и друга лица одговорна за децу, имају првенствено одговорност у оквиру својих способности и финансијских могућности да обезбеде животне услове за развој детета.

Дакле, оба родитеља по закону треба да доприносе издржавању своје деце и малолетне и пунолетне, под законом прописаним условима, јер би иначе била угрожена њихове егзистенција. При томе родитељи су дужни да деци омогуће најмање такав ниво животног стандарда какав уживају и они и да по потреби средства обезбеде додатним радом уз смањење својих личних расхода који су нужни за њихову егзистенцију. При утврђивању укупног износа средстава потребних за издржавање детета, треба утврдити и да ли су и које потребе оправдане у одређеној врсти потреба и висини, имајући у виду старост детета, као и средину у којој дете живи и у којој остварује социјалне контакте примерене свом узрасту.

У конкретном случају из списка произилази да су деца, после покретања парнице за развод брака у августу 2018. године, отишла да живе у ..., па су потребе деце, ББ и мал. ВВ, утврђене према рачунима трошкова које је доставила мајка, наводећи да су ти трошкови реални, потребни и нужни и у складу са потребама деце, поверилаца издржавања. При томе, као потребе наведене су, између осталих и друштвене потребе у износу од 1.800 канадских долара, социјалне потребе у износу од 3.000 канадских долара, за тужену противтужиљу ББ, односно друштвене потребе у износу од 1.150 канадских долара и социјалне потребе у износу од 1.750 канадских долара за тужену противтужиљу мал. ВВ, а да при томе није разјашњено на шта се ове потребе односе и која је разлика између друштвених и социјалних потреба.

Такође, дати су износи за здравствене потребе, без означања на које здравствене потребе се односе и да ли су то константне здравствене потребе, односно да ли деца болују од неких болести које захтевају континуирану негу, па је потребно месечно издвајати одређене новчане износе за задовољење тих потреба. У образложењу нижестепених одлука наведени су трошкови селидбе у износу од 2.000 канадских долара за тужену противтужиљу ББ, а у износу од 1.000 канадских долара за тужену противтужиљу мал. ВВ, кирије у износу од 3.600 канадских долара за тужену противтужиљу ББ а тужену противтужиљу мал. ВВ у износу од 7.425 канадских долара, трошкови комуналија за тужену противтужиљу ББ у износу од 1.035 канадских долара, а за тужену противтужиљу мал. ВВ у износу од 2.398 канадских долара, опремање стана: намештај за тужену противтужиљу ББ у износу од 1.650 канадских долара, а за тужену противтужиљу мал. ВВ у износу од 2.500 канадских долара, опремање стана: постељина, јастуци, посуђе за тужену противтужиљу ББ у износу од 1.300 канадских долара, а за тужену противтужиљу мал. ВВ у износу од 1.900 канадских долара, а није разјашњено из кога разлога су ови трошкови потребни свакој од тужених противтужиља понаособ, где тужене противтужиље живе, да ли са мајком или одвојено, посебно у односу на мал. ВВ јер је даље у образложењу нижестепених пресуда наведено да живи у закупљеном стану с мајком и да плаћају закупнину и узносу од 1.325,00 канадских долара, што значи да се кирија и закупнина дуплирају. Такође, није наведено због чега би тужилац био у обавези да трошкове намештаја, постељине и селидбе сноси на месечном нивоу, као и трошкове авионских карата за тужену противтужиљу ВВ ...-...-Београд, а за тужени протувтужиљу ББ за долазак кући, те да ли су сви ови трошкови, наведени у образложењу нижестепених пресуда, потребни за издржавање тужених противтужиља, посебно имајући у виду чињеницу да у току поступка није ни утврђено где тужене противтужиље живе, које школе похађају, да би суд могао, у смислу одредбе члана 160. став. 1 Породичног закона, да оцени њихове потребе, а потом да обавезе тужиоца као оца да доприноси њиховом издржавању у складу са одредбом члана 160. и 162. став 3. Породичног закона, ценећи све околности, посебно наводе странака који се тичу потребе деце као поверилаца издржавања и могућности оца као дужника издржавања, узимајући у обзир вредност целокуоне његове имовине као и могућност стицања зараде која би обезбедила довољно средстава за издржавање тужених противтужиља, а да при томе његова егзистенција не буде угрожена и тако, посредно и извор прихода за тужене противтужиље.

Како се не може поуздано закључити зашто су нижестепени судови утврдили допринос тужиоца противтуженог за издржавање тужених противтужиља у наведеним износима, то је основан ревизијски навод којим се указује на постојање битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374, став1. У вези члана 8 Зпп-а, због чега су нижестепене пресуде укинуте.

У току поновног одлучивања, суд ће имати у виду примедбе на које му је указано у овом решењу, па ће изнова ценити све околности које утичу на одлуку о висини доприноса за издржавање, а затим водећи рачуна о свим околностима, али и о најбољем интересу деце, проценити који износ тужени као отац може и мора да доприноси издржавању тужених-противтужиља.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци применом одредбе 415. став 1.
ЗПП.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**